

İBN YƏMİN

Mirzə Şəfi Vazeh

<http://www.kitablar.com>

<http://www.kitablar.org/>

İstinad: (*İbn Yəmin Əmir Fəxrəddin Mahmud - XIII əsr şairlərindəndir. Yaxın Şərqi poeziyasının qitə ustadı kimi tanınır. İbn Yəminin atası Azərbaycan Elxanilər sülaləsinə mənsub dövlət xadimi və görkəmli türk sərkərdəsi olmuşdur. O, Elxanilər tərəfindən Nişapura dövlət vəzifəsinə göndərilmiş, Fəxrəddin Mahmud da, burada anadan olub böyümüşdür.)

Bir gün İbn Yəmin dedi ki, söylə Ey atəş böcəyi, nədir bu şölə?
Gündüz olan kimi sönersən müdam, Alışb yanırsan düşəndə axşam.
Böcək dilləndi ki:-Ey İbn Yəmin!
Gündüz də nur saçıb yanıram həmin.
Fəqət, günəş göydə parlayan zaman, Görünməz nurumdan mənim bir işan.

Bir kün qoca molla dayanaraq lal, Coşmuş arvadına asırdı qulaq.
Cırnadıb arvadı daha da bu hal, Onun sinəsinə çəkirdi min dağ.

Durub bu minvalla bir xeyli zaman, Bir söz söyləmədən öz arvadına. Molla
tez güzünü qapıb divardan, Qorxunc sifətini göstərdi ona.
Qorxdu öz-özündən güzgüdə arvad, Bir anlıq duruxdu, xəyala daldı.
Daha qoparmayıb o bir də, fəryad, Ağzı açıq halda yerində qaldı.
Sonra da üzünü o tutub yana, Qapıya üz qoydu sakitcə, dinməz.
Özü də özündən gələrək cana, Qapıdan çıxaraq oldu görünməz.

Sənin də, ey Şəfi, bu nəğmələrin, Əks edir hüsnünü axmaq kəslərin.
Dünyada eybinə kor olmayanlar, Görüb bu güzküdə özünü anlar.

İtir ömrün bir zərrəsi hər bir nəfəslə, Ötüb gedən geri dönməz, -ha onu səsle.
Gərək ola əvvəlindən nəcib məqsədin, Qarşıdakı amalını edəsən yəqin.
Bu dünyaya gəlmək deyil sənin künahın, Boş keçibsə ömrün, ərşə çıxacaq
ahın.

Kobud əllər toxunmasın gözəlliyə, olmaz gərək, Əsil almaz qaşı mütləq
cılalasin almaz gərək.

Əgər mənəşə pilləsiylə qalxmaq istəsən, Gərək mütləq iki şeyə aməl edəsən:
Dinmək lazım gələn yerdə, susasan gərək, Susmaq lazım gələn yerdə,
dillənəsən bərk.

Beşikdən ta qəbrə qədər yol var ki, şəksiz Əldə əsa, ya əsasız keçməliyik
biz.
Arasında bunun yalnız fərq var ki, bircə Kim həyatda həmin yolu keçəcək
necə!

Yer üzündə o adama olsun ki, əhsən Deyə bilmir bu dünyaya vida edərkən:
"Bir günahım yoxdur, ancaq, çox olmuş ahım, Bundan sonra yaxşı olsun
təki, ilahim!"

Başqasının barəsində pis söz eşitsən, Onu yayma heç bir zaman möhkəm
saxla sən. Asandırsa başqasının evini yıxmaq, Çox çətindir amma, daşı daş
ustə yığmaq:

Cansız bir baş qan qaraldıb korlayar meyli, Başsız canın çox az olar
insana xeyri.
Lakin, canla baş bir yerdə olarsa əgər, Ömür daim rahatlıqla, rifahla keçər.

Gülüstandan əsib gələn ətirli külək, Əziz dostum, söylə sənə vermirmi ürək?
Niyə onda bir xoş xəbər eşidəndə sən, Özgəsinin sevincinə sevinməyəsən?
Bataqlığın üfunətli, pis havasından Axı dostum, kənar gəzib daim qaçırsan.
Onda vurma bədxahlığın gölünə gəl, baş Qeybət dolu məclislərdən qaçıb,
uzaqlaş.

Tale bir töhfəni edərsə halal, Onu əldə şərab, gülər üzlə al.
Özün bacarmasan gər bunu, heç vaxt Səni padşah da, edəmməz xoşbəxt.

Şer deyən bir kimsənim sərrafdırsa əgər gözü, Tapar əsil fikir üçün lazım
olan əsil sözü.
Əsil şair olan kimsə, söz önündə qalmaz naçar, Əsil evin qapısına tapıb salar
əsil açar.

Nəğməsindən məscid havası gələn şairlərin, Başları boşdur yəqin,
ağılları deyil dərin.

Qulağı oxşayan boş hecalardan, Min curə uydurma macəralardan, Cənnət,
cəhənnəmdən, dənizdən, çaydan, Güldən və bulbuldən, günəşdən, aydan,
Hicrandan, vusaldan, qəmdən, kədərdən Min dəfə çeynənmiş qafiyələrdən,
Şer quraşdırıb mızıldayanlar!
Sizə şair kimi min nifrətim var Çunki tutduğunuz bu yol asandır, Təkcə
axmaqlarçun "ürəkaçandır". Şəriniz urəyi
gətirməz coşa, Qanan kəslər uçun bələdir başa!